

Maarika Koppel
tammikukodu@vinnivald.ee
Tammikukodu, Obja küla, Vinni vald
46629, Lääne-Viru maakond

Meie 11.02.2024

nr 5.1-3/37938-4

Vinni Vallavalitsus
vallavalitsus@vinnivald.ee

JÄRELEVALVE AKT

I ÜLDSÄTTED

- 1.1. Järelevalve teostamise õiguslik alus on sotsiaalhoolekande seadus (SHS) § 157 lõige 3.
- 1.2. Järelevalve teostamisel kontrolliti väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse (üldhooldusteenus) osutamise vastavust SHSis ja sotsiaalkaitseministri 19.06.2023 määruses nr 36 „Nõuded väljaspool kodu osutatavale ööpäevaringsele üldhooldusteenusele“ (määrus) sätestatud nõuetele ning majandustegevuse nõuete täitmist tulenevalt majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse (MSÜS) § 30 lõikest 2 Tammiku Kodu (registrikood 75024870), mille juriidiline aadress on Tammikukodu, Obja küla, Vinni vald, Lääne-Viru maakond.
- 1.3. Järelevalve etteteatamata paikvaatluse toimus 12.10.2023 Tammiku Kodu tegevuskohtades Tammikukodu, Obja küla, Vinni vald, Lääne-Viru maakond ja Järve tn 2-10, Roela alevik, Vinni vald, Lääne-Viru maakond.
- 1.4. Järelevalve teostajad: Sotsiaalkindlustusameti (edaspidi SKA) õiguse ja järelevalve osakonna järelevalve talitluse järelevalve peaspetsialistid Kadri Plato, Ülle Sihver ja Tõnis Palgi (järelevalve juht).
- 1.5. Järelevalves kasutatud meetodid: paikvaatlus, vestlused töötajate ja klientidega, dokumentide vaatlus ja analüüs.
- 1.6. Teenuseosutaja poolt osalesid järelevalvetoimingutes juhataja Maarika Koppel, hooldustöötajad Marina Kasu ja Marju Varb.

II JÄRELEVALVE TULEMUSED

SKA tuvastas, et hooldekodu ei ole täitnud üldhooldusteenuse osutamisel järgmisi õigusaktides sätestatud nõudeid, mis on kirjeldatud punktides 2.1.– 2.7.

2.1. SHS § 21 lõige 2, mille kohaselt teenuseosutaja koostab koostöös teenuse saajaga või juhul, kui teenuse saaja pole kontaktne, teenuse rahastajaga 30 päeva jooksul teenuse osutamise alustamisest arvates isikule hooldusplaani.

Punktis 3.2.2. nimetatud teenusesaajatele (L.M.-le ja R.R.le) on hooldusplan koostatud hiljem kui 30 päeva jooksul arvestades üldhooldusteenuse osutamisega alustamisest.

Juhataja poolt 05.02.2022 saadetud vastuses akti kavandile on selgitatud, et kõnealused hooldusplaanid vaadati tema eelkäija poolt 28.02.2023 a.

2.2. SHS § 22 lõige 3, mille kohaselt hooldusteenust osutavad vahetult hooldustöötaja ja abihooldustöötaja, kelle tööd juhendab hooldustöötaja.

Abihooldustöötaja V.G. on viibinud korduvalt tööl 24-tunnistes vahetustes ilma hooldustöötaja juhendamiset (kuupäevade loetelu punktis 3.2.3). E.E., kes oli tööle vormistatud võlaõigusliku lepingu alusel, töötas korduvalt 24-tunnistes vahetustes ilma hooldustöötaja juhendamiset (kuupäevade loetelu punktis 3.2.3). Võlaõigusliku lepingu alusel töötav T.H on korduvalt täitnud hooldustöötaja ülesandeid Roela tegevuskohas ilma hooldustöötaja juhendamiset (kuupäevade loetelu punktis 3.2.3).

Juhataja poolt 05.02.2022 saadetud vastuses akti kavandile selgitati, et sätte eiramine oli tingitud vajadusest lühikese aja jooksul leida asendaja haiguslehel olevate töötajate asendamiseks. Juhataja hindas asendajaja asjatundlikkust piisavaks, sest tegu oli pikaajaliste töötajaga.

2.3. SHS § 22 lõige 4, mille kohaselt üldhooldusteenust vahetult osutaval hooldustöötajal peab olema täidetud üks SHS § 22 lõike 4 punktides 1 kuni 3 sätestatud ettevalmistusnõuetest.

Tammikukodu ja Roela tegevuskohtades töötasid perioodil 01.01.2023 - 31.12.2023 hooldustöötajana E. E. ja T.H., kellel ei olnud täidetud üks SHS § 22 lõike 4 punktides 1 kuni 3 sätestatud ettevalmistusnõuetest.

Juhataja poolt 05.02.2022 saadetud vastuses akti kavandile selgitati, et E.E ja T.H. käsunduslepingud lõppesid 06.11.2023 ja 31.10.2023.

2.4. SHS § 154 sätestab sotsiaalteenuse osutaja tegevusloa kõrvaltingimused ning punkti 1 kohaselt märgitakse tegevusloal maksimaalne isikute arv, kellele on lubatud samal ajal teenust osutada.

Järelevalve paikvaatlusel selgus, et 12.10.2023 viibis Tammikukodu tegevuskohas üldhooldusteenusel 11 teenusesaajat, kuigi 12.10.2023 seisuga oli tegevusloal SÜH000130 lubatud 1. tegevuskohas osutada üldhooldusteenust maksimaalselt kümnele isikule. Seega osutati tegevuskohas üldhooldusteenust rohkematele teenusesaajatele kui tegevusloal lubatud.

Juhataja poolt 05.02.2022 saadetud vastuses akti kavandile märgitakse, et Terviseameti 10.11.2023 hinnanguga Nr 12.5-5/23/5897-3 on lubatud 11 voodikohta.

2.5. Määruse § 2 lõige 3, mille kohaselt tuleb hooldustoimingute tegemisel tagada teenuseosutaja privaatsus. Hooldekodu ei ole taganud hooldustoimingute tegemisel teenusesaajale privaatsust.

Tammikukodu tegevuskoha mitmekohalises toas, kus üks teenusesaajatest on lamaja, ei ole tagatud teenusesaaja privaatsus isikuhooldustoimingute teostamisel.

Juhataja poolt 05.02.2022 vastuses akti kavandile selgitatakse, et hooldekodus on tagatud privaatsust kaitsvaid mõistlike meetmeid ja sirmi. Kliendid on tubadesse paigutatud nii, et nende privaatsus ei oleks häiritud. Hooldajad kasutavad vajadusel sirmi mis on igas toas olemas.

2.6. Määruse § 2 lõige 5 punkt 8, mille kohaselt toimub üle keha pesemine vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui üks kord nädalas. Hooldekodus on toimunud üle keha pesemine harvemini kui üks kord nädalas.

Juhataja poolt 05.02.2022 vastuses akti kavandile selgitatakse, et hooldekodus klientide pesemisel on arvestatud nende soove, tervislikku seisundit ning hooldekodus on klientidel võimalus ennast pesta igal päeval.

2.7. MSÜS § 30 lõige 2, mille kohaselt on tegevusloa omajal kohustus teavitada tegevusloa väljaandjat tegevusloa kontrolliesemega seotud asjaolude ja kõrvaltingimustega seotud asjaolude muutumisest viivitamata, kuid hiljemalt viie tööpäeva jooksul.

Hooldekodu ei olnud täitnud MSÜS § 29 sätestatud ettevõtja hoolsuskohustust ning teatanud T.H. ja E.E. töötamisest abihooldustöötajatena perioodil 01.01.-31.12.2023.

SKA edastas 30.01.2024 järelevalve akti kavandi hooldekodule ja Vinni Vallavalitsusele arvamuse andmiseks ja vastuväidete esitamiseks. Tammiku Kodu juhataja vastas akti kavandile 05.02.2024. Arvestades asjaolu, et järelevalve menetluse tuvastatud puudused on ära langenud või kõrvaldatud ei pea SKA otstarbekaks aktis toodud rikkumiste kõrvaldamiseks ettekirjutuse tegemist. Järelkontroll on planeeritud 2024. aasta kolmandasse kvartalisse.

III JÄRELEVALVEMENETLUSE KOKKUVÕTE

3.1. Üldandmed

Hooldekodule on 23.12.2019 väljastatud väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse osutamiseks tegevusluba nr SÜH000130 tegevuskohas Tammikukodu, Obja küla, Vinni vald (1. tegevuskoht) ja 15.09.2021 on antud luba osutada üldhooldusteenust viiele teenusesaajale aadressil Järve tn 2-10, Roela alevik, Vinni vald, Lääne-Viru maakond (2. tegevuskoht).

Vinni Vallavolikogu 24.05.2018 määrusega nr 10 on vastu võetud Tammiku Kodu põhimäärus ja selle § 8 lg 2 ja 3 kohaselt osutatakse üldhooldusteenust eeskätt Vinni valla elanikele ja võimalusel osutatakse üldhooldusteenust ka teistele isikutele, kelle elukoht ei ole Vinni vald. Vinni valla arengukava 2019 – 2030 nimetab valla sotsiaalasutustena Tammiku Kodu, mis koosneb hooldekodust Obja külas ja toetatud elamise teenust võimaldavatest korteritest Roela alevikus. Teenuseosutaja on MTRis Roela tegevuskoha juurde lisanud märkuse „toimetulevad inimesed, ööajal valvet ei vaja, abivajaduse tekkimisel teatamise võimalus tagatud“. Tegevuskoht asub kortermaja teisel korrusel asuvas viietoalises korteris.

Tegevusloa kohaselt on 1. tegevuskohas (Tammikukodu) teenusesaajate arv alates 13.11.2023 maksimaalselt 11 inimest. Teenust osutatakse endise lasteaia hoones, mis on renoveeritud 2006. aastal. 2. tegevuskohas (Roela korter) on maksimaalseks teenusesaajate arvuks viis inimest.

H-veebi aruande kohaselt osutati seisuga 31.12.2022 Tammiku Kodus üldhooldusteenust kokku 14 teenusesaajale. Viimane SKA järelevalve Tammiku Kodus toimus 2019 aasta suvel. Terviseameti poolt on viimane tervisohutuse hinnang väljastatud 10.11.2023 (Tammikukodu tegevuskohale).

Vinni Vallavalitsuse 14.11.2022 korraldusega nr 357 kehtestati alates 01.01.2023 Tammiku Kodu teenuskoha hinnaks 960 eurot kuus ja korraldusega nr 220 „Väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse hoolduskulude osaline tasumine“ määrati alates 01.07.2023 hoolduskuluks 534 eurot. Vinni Vallavalitsuse 13.12.2023 korraldusega nr 371 on alates 01.02.2024 Tammiku Kodu üldhooldusteenuse hinnaks kehtestatud 1390 eurot kuus. Hoolduskulu 2024 a on 590 eurot (Vinni Vallavalitsuse 10.01.2024 korraldus nr 11).

3.2. SHSis ja määruses nr 36 sätestatud nõuete täitmine.

3.2.1. SHS § 20 lõigete 1 kuni 3 ja määruse § 2 lõigete 1 kuni 3 kohaselt on väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse eesmärgiks turvalise keskkonna ja toimetuleku tagamine täisealistele isikutele ning teenuse osutajal tuleb tagada teenusesaajale hooldustoimingud, majutamine ja toitlustamine ning muud toetavad ja toimetulekut tagavad teenused, mis on määratud hooldusplaanis. Hooldustoimingud jagunevad isikuhooldustoiminguteks, tervise seisundiga seotud toiminguteks ning füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toiminguteks ning hooldustoimingute tegemisel tuleb teenuseosutajal tagada teenusesaajale privaatsus, tema tahte ja võimekuse arvestamine ning enne hooldustoimingute tegemist selle sisu selgitamine.

Juhataja sõnul omab vald ülevaadet, millise hooldusvajadusega inimesed teenusele sobivad. Hooldekodusse ei võeta dementsusega inimesi, kes vajavad toimetulekuks kohandatud keskkonda ja pidevat järelevalvet.

Tammikukodu tegevuskohta oli paikvaatluse ajal (12.10.2023) majutatud 11 teenusesaajat, mida on rohkem kui tegevusloal lubatud. Teenuskohtade arvu suurendati juhataja kabineti arvelt. Uue ruumi kasutuselevõtmine on kooskõlastatud Terviseameti 10.11.2023 hinnanguga. Kokku on hooldekodus viis tuba, kuhu teenusesaajad olid majutatud järgnevalt: tuba nr 3 - kaks meesterahvast; tuba nr 8 - üks naisterahvas; tuba nr 9 - kaks teenusesaajat (abielupaar); tuba nr 10 kolm naisterahvast (neist 1 lamaja) ja tuba nr 11 - kolm meesterahvast. Kutsunginuppe tubades ei ole. Hooldustöötajat kutsutakse vajadusel hõigates. Üks teenusekasutajatest rääkis, et tunneb kutsunginupust puudust. Hooldustöötaja selgitas, et öösiti on tubade ukseid praakil ning personali ruumi on tubades toimuv kuulda. Samuti tehakse öösel ringkäike abivajaduse märkamiseks.

Juhataja sõnul on hooldekodu väike ja teenusesaajatele püütakse luua koduseid tingimusi. Osade teenusesaajate jaoks loob kodusust ahiküte (majal on viis ahju). Toas nr 8 oli ainsaks küttekehaks radiaator ja paikvaatluse ajal oli toas temperatuur ruumis 18 kraadi. Toas elav naisterahvas madala temperatuuri üle ei kurnud, öösel saab kasutada lisatekki. Hooldekodu tubades on nii funktsionaalvoodid kui ka kõrgendatud jalgadega tavavoodid. Tubade lävepakud on kohandatud abivahendiga liikumise jaoks. WC-d ja kraanikaussi tubades ei ole. Käsi saab pesta koridoris olevas pesuruumis.

Roela tegevuskohas (korteris) on teenusesaajad majutatud eraldi tubadesse suurusega 10-12m². Paikvaatluse ajal elasid korteris üks naisterahvas ja kolm meesterahvast.

Teenusesaajad on võimelised iseseisvalt liikuma (sh abivahendiga), saavad korteri tingimustes hakkama ka ilma ööpäevaringse järelevalve ja juhendamiset. Igapäevatoimingutest vajatakse abi üle keha pesemisel, isikliku hügieeni meelde tuletamist ja abi toidu valmistamisel ja eluruumi korrashoidmisel. Teenusesaajate elukorralduse aluseks on „Tammiku kodu toetatud elamise kodukord“, mis ripub stendil. Päevale loovad struktuuri kindlatel aegadel toimuvad söögikorrad. Muul ajal võivad elanikud tegeleda meelepärasega, vaadata televiisorit, kuulata raadiot, lahendada ristsõnu. Vabas õhus viibimise aeg piiratud ei ole, kuid pikemast jalutuskäigust või eemalviibimisest tuleb personali teavitada. Soovijad saavad suitsetamas käia õues või rõdul. Ühe teenusekasutaja sõnul välisukse lukustatakse alates 16:00-st.

Korteri söögituba, WC ja vannituba on ühiskasutuses. Kööki teenusekasutajad iseseisvalt kasutada ei saa. Öörahu on korteris 23:00 kuni 07:00. Kõik elanikud peavad kaasa aitama korteri koristamisele ja heakorra säilitamisele. Korteri perenaine koristab ühel päeval nädalas. Korteri elavate teenusesaajate toad olid puhtad. Vestlusest teenusesaajatega selgus, et mitmel neist puudus enne teenusele tulekut turvaline elukoht.

3.2.1.1. Määruse § 2 lõikes 5 on loetletud isikuhooldustoimingud.

Tammikukodu tegevuskohas valmistab söögi kokk. Toitlustamine toimub kolm korda päevas (hommikusöök 9 lõunasöök, 13-14 lõunasöök ja kell 18 õhtusöök). Söögiajaks kogunevad teenusesaajad söögituppa, kus igaühel laua ääres oma koht. Lamajatele tuuakse toit voodi juurde ja vajadusel söödetakse. Teenusesaajad olid üldiselt toiduga rahul. Üks teenusesaajatest rääkis, et toidud on tema jaoks liiga vedelad ja seetõttu palub lähedastel tuua tahkemat lisatoitu. Avaldati ka arvamust, et ca kella 20 ajal võiks olla täiendav lisapala.

Teenusesaajad saavad enda juures hoida isiklikke asju ja kannavad isiklikke riideid. Juhataja sõnul on isikuhooldustoimingute hõlbustamiseks vajaminevaid abivahendeid piisavalt. Tõstukit kasutatakse harva. Teenusesaaja siirdamisel ja asendi muutmisel kasutatakse libilinasid. Paikvaatluse ajal asendi muutmist vajavaid teenusesaajaid majas ei olnud. Liikumist hõlbustavaid abivahendeid on teenusesaajatel piisavalt ja pööratakse tähelepanu nende seisukorrale.

Liikumisvõimelised teenusesaajad kasutavad koridoris asuvat WC-d. Hooldustöötaja sõnul vajasid paikvaatluse ajal mähkimist 3-4 teenusesaajat. Hooldustoimingute dokumenteerimiseks kasutatakse iga teenusesaaja kohta eraldi lehte (hooldusplaani lisa), kuhu pannakse kirja väljastatud mähkimete arv, teatud teenusesaajate puhul jälgitakse istel käimise sagedust. Eraldi fikseeritakse üle keha pesemine, mis toimub vähemalt iga kümne päeva järel. Graafikust nähtub, et teenusesaajate üle keha pesemine on toimunud rohkem kui kümne päeva järel. Näiteks on

teenusesaaja A.N. pesemine toimunud 03.09, 15.09, 27.09 ja 09.10; teenusesaaja V.I. pesemine on toimunud 09.09, 20.09 ja 07.10; V.P. pesemine on toimunud 06.09, 22.09, 08.10; H.P. pesemine on toimunud 04.09, 16.09, 28.09, 10.10. Vaadeldud septembri-oktoobri vannitamise graafikus tehtud märkmed ei ole kooskõlas määruse paragrahv 2 lõike 5 punktis 8 sätestatuga, mille kohaselt üle keha pesemine toimub vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui üks kord nädala. Hooldustöötajatel on pesugraafik tubade kaupa ära jagatud, reeglina pestakse ühtesid ja samu teenusesaajaid.

Roela tegevuskohas (korteris) valmistatakse toit kohapeal: hommikusöök 9:00 ja lõunasöök 13:30. Õhtusöögiks valmistab kokk-hooldustöötaja teenusesaajatele võileivad. Kuna elanikke on vähe, siis on kõigi elanike eelistused ja kogused teada. Toitlustamine toimub nädala menüü alusel, mida hoitakse lehtedena kausta vahel.

Teenusesaajatele väljastatud mähkmete üle peetakse arvestust. Samuti peetakse tabelit, kus on märgitud teenusesaajate vannitamine. Korteris kodukorra kohaselt peab iga elanik vähemalt kaks korda kuus korda duši all käima. Üle keha pesemise päeval toimub ka voodipesu vahetamine. Elanike riided pestakse korteris olevas pesumasinas.

Pesugraafiku kohaselt on teenusesaaja L.M. pesemine toimunud 01.07, 06.07, 18.07, 31.07, 07.08, 18.08, 08.09, 14.09 ja 25.09. Hooldustöötaja sõnul vajab mõni teenusekasutaja veenmist, et üle keha pesemine saaks toimuda. Samas olid kõik teenusesaajad võimelised ennast ise pesutooli peal pesema ning vajasisid kõrvalist abi vaid pea ja selja pesemisel. Pesemise päeval toimub küünte lõikamine. Tegevuskohas eraldi juuksuriteenust ei ole. Seega on hooldustöötaja ülesanne abistada hoolealuseid ka küünte, juuste ja habeme korrastamisel.

3.2.1.2. Määruse § 2 lõikes 6 on loetletud terviseseseisundiga seotud toimingud.

Õendusabi on Tammikukodu tegevuskohas kättesaadav kahel päeval nädalas. Teenust osutab Vinni Tervisekeskuse pereõde Riina Sinisoo Tervisekassaga sõlmitud lepingu alusel. Meditsiiniõde jagab teenusesaajate ravimid pinalitesse vastavalt raviskeemile. Teenusesaajate vastuvõtt toimub personali ruumis, kus hoiustatakse ravimeid ja teavet patsiendi terviseseseisundi kohta. Iga teenusesaaja toimiku vahel on märkmed õendusteenuse osutamise kohta. Tervishoiutöötaja poolt antavad juhised kirjutatakse hooldusplaani lisse. Teenusesaajatele osutavad abi ravimite manustamisel hooldustöötajad. Teenusesaajatele väljastatud käsimüügiravimite (nt Ibumax, Paramax) pannakse kirja eraldi tabelis, kus fikseeritakse kuupäev ja kellaaeg, teenusesaaja nimi, ravimi kogus, põhjus, kellaaeg ja ravimi väljastaja nimi. Kogutud andmete põhjal selgub rahasumma lisatakse teenuse rahastajale esitatavale arvele.

Juhataja sõnul pööratakse hooldekodus pidevalt tähelepanu kukkumisrisi ennetamisele: näiteks on kõrvaldatud vaibad teenusesaaja liikumisteedelt. Lamavate teenusesaajate vedelikutarbimist ei dokumenteerita. Küll aga jälgib hooldustöötaja, et lamajate joogitopsid oleksid puhtad, täidetud värske veega ja teenusesaajale tuletatakse meelde vajadust vedeliku tarbimiseks.

Hooldustöötajad jälgivad teenusesaajate terviseseseisundi muutmist, neil on võimalus meditsiiniõega konsulteerida. Tulenevalt ametijuhendist on hooldustöötaja ülesandeks vererõhu, veresuhkru ja kehatemperatuuri mõõtmine, pulsi- ja hingamissageduse määramine ning lihtsamate ravitoimingute teostamine (kompRESSID, sinepiplaastrid, veresuhkru süstimine, jne) ja meditsiiniõde korralduste täitmine, abistamine ravimite manustamisel ja abivahendite kasutamisel. Kui teenusesaaja terviseseseisundis on märgata muutusi, siis eluliste näitajate mõõtmise tulemused fikseeritakse ja vajadusel kutsutakse kiirabi.

Hooldekodu juhataja teavitab lähedasi teenusesaaja terviseseseisundi halvenemisest. Ühe teenusesaaja lähedane (kelle pereliige oli hooldekodus viibimise ajal raskes seisundis), andis positiivse tagasiside hooldekodu personali tegutsemisele ning tema informeerituna hoidmisele.

Regulaarset meditsiiniõde kohalolekut Roela tegevuskohas ei ole. Teenusesaajate ravimid komplekteeritakse meditsiiniõde poolt Tammikukodu tegevuskohas ning juhataja toimetab need korterisse. Hooldustöötaja ülesandeks on ravimite väljastamine. Käsimüügiravimite väljastamise üle arvestuse käib samadel põhimõtetel nagu Tammikukodu tegevuskohas. Ravimeid hoitakse

köögis asuvas kapis, hooldustöötaja eemaloleku ajal puudub teenusesaajatel juurdepääs köögile. Kui mõni teenusesaajatest haigestub, siis püütakse ravida käsimüügiravimite abil. Juhul kui teenusesaaja tervises seisund halveneb sedavõrd, et ta vajab pidevat jälgimist ning rohkemat meditsiinilist abi, siis paigutatakse teenusesaaja ümber Tammikukodu tegevuskohta või Ulvi Hooldekodusse.

3.2.1.3. Määruse § 2 lõikes 7 on loetletud füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toimingud.

Tammikukodu tegevuskohta külastab kaks korda kuus tegevusjuhendaja, kelle tulekut teenusesaajad ootavad. Huvitegevusega on võimalik tegeleda eraldi toas (arvestatava osa ruumist võtavad enda alla nahast diivanid ja tugitoolid), kus on kättesaadavad erineva raskusastmega lauamängud ja füüsilist tegevust aktiveerivad vahendid (nt rannapall).

Teenusesaajatel käib külalisi võrdlemisi sageli. Lähedased külastamiseks eraldi ette helistama ei pea. Hooldustöötaja fikseerib külastused kirjalikult. Hooldekodu uks lukustatakse kella 20st. Ilusate ilmadega on võimalik teenusesaajatel aega veeta õuealal, kuhu on ehitatud varjualune. Teenusesaajad rääkisid, et õue soovitakse minna pigem ilusa ilma korral ja siis liikumisel võidakse vajada kõrvalist abi. Üks teenusekasutaja märkis, et õues käimiseks oleks tal vaja tugikeppi (mida ta toas liikumiseks ei vaja).

Roela tegevuskohas (korteris) on teenusesaajad aktiivsuse säilitamisel võrdlemisi vabad. Neljast teenusesaajast kolmel oli isiklik mobiiltelefon, millega nad saavad lähedastega suhelda või hooldustöötaja eemaloleku ajal abi kutsuda. Teenusesaajate omavaheline suhtlus toimub peamiselt söögikordade ajal, kui vahel jäädakse ka juttu ajama. Ühistegevustesse (nt lauamängude mängimine) on teenusesaajate kaasamine keeruline, sest eelistatakse aega veeta toas televiisorit vaadates, lahendades ristsõnu või lugedes raamatud. Poes käiakse harva, sest elanikel napib raha. Suuremaid tülisid või lahkarvamusi ei ole hooldustöötaja sõnul elanike vahel olnud. Ühiselt tähistatakse rahvuspühasid, nt jõulud.

3.2.1.4. Määruse § 2 lõike 3 kohaselt tuleb hooldustoimingute tegemisel tagada teenusesaaja privaatsus.

Tammikukodu tegevuskohas jäi silma, et mitmekohalises toas, kus on üks teenusesaajatest on lamaja, ei ole tagatud teenusesaaja privaatsus isikuhooldustoimingute läbiviimisel. Üks teenusesaajatest rääkis, et sirmi ühel korral kasutati, kui toas viibisid külalised. Üks hooldustöötaja rääkis, et sirm võetakse kasutusele, et varjata inimest, kes on elust lahkumast.

Määruse seletuskirjas on selgitatud, et inimese privaatsust rikutakse, kui näiteks isikuhooldustoiminguid (mähkmete vahetus, intiimpiirkonna pesemine, kateetri hooldus, voodi kõrval asuva potitooli kasutamine jms) tehakse toanaabrite nägemisulatuses. Seega tuleb rakendada mõistlikke meetmeid privaatsuse kaitseks niivõrd, kui see on inimese abivajadust arvestades võimalik. Privaatsuse tagamiseks kasutatavaid vahendeid tuleks kasutada ka siis, kui teenusesaaja otsesõnu nende kasutamist ei nõua.

3.2.2. SHS § 21 lõigetes 2 kuni 5 on sätestatud nõuded, millele peavad vastama teenuseosutaja koostatavad hooldusplaanid. Need tuleb koostada 30 päeva jooksul alates teenuse osutamise alguskuupäevast, kaasates koostamisse teenusesaaja või teenuse rahastaja (lõige 2), koos hooldusvajadusega tuleb ära hinnata tervishoiuteenuse vajadus vastava kvalifikatsiooniga tervishoiutöötaja poolt (lõige 3), nimetatud peavad olema hooldusteenuse osutamise eesmärk, eesmärgi saavutamiseks vajaminevad tegevused ning sagedus ja teenuseosutaja hinnang eesmärgi saavutamise kohta (lõige 4) ning hooldusplaanid peab üle vaatama ja vajadusel korrigeerima vähemalt kord poolaastas.

Hooldekodu tegevuskohtades paikvaatluste käigus hooldusplaanidega tutvuda ei olnud võimalik. Hooldustöötajad selgitasid, et hooldusplaanid on juhataja käes ning neid täiendatakse. Juhataja poolt 18.01.2024 e-kirjaga saadetud hooldusplaanid on koostatud MS Exceli töölehtedena. Hooldusplaani koostajateks on hooldekodu juhataja, pereõde ja kaasatud on hooldustöötaja.

Hooldusplaanide analüüsist nähtub, et Tammikukodu tegevuskoha teenusesaaja E.M saabus teenusele 16.08.2023 ning hooldusplaani andmetel on talle ka hooldusplaani koostatud juba 16.08.2023. Dokument on 15.01.2024 digitaalselt allkirjastanud E.M.-i poja poolt. Samas 12.10.2023 toimunud paikvaatluse käigus vesteldi teenusesaaja E.M.-i ja teda külastava pojaga, kes ei olnud hooldusplaani olemasolust teadlikud.

Teenusesaaja R.R., kes on majutatud Roela tegevuskohta, saabus hooldekodusse 12.12.2022 ning temale on hooldusplaani koostatud 08.05.2023, mis on rohkem kui 30 päeva jooksul alates teenuse osutamise algusest. Hooldusplaani ülevaatamise kuupäevaks on märgitud 07.11.2023, mis on kooskõlas seaduses sätestatuga.

Teenusesaajale L. M., kes on majutatud Roela tegevuskohta, on üldhooldusteenuse osutamist alustatud 01.11.2008 ning hooldusplaani on koostatud 08.05.2023, mis on rohkem kui 30 päeva alates teenuse osutamise algusest. Hooldusplaani ülevaatamise kuupäevaks on märgitud 07.11.2023, mis vastab seaduses sätestatule.

Paikvaatluse käigus oli võimalik tutvuda hooldusplaani lisalehtedega, mida teenusesaajate kohta iga kuu täidetakse. Tegu on tabeliga, kus iga kuupäeva kohta on eraldi rida. Iga kuupäeva kohta tehtud sissekanne allkirjastatakse hooldustöötaja poolt. Selgus, et hooldusplaani lisa kasutatakse peamiselt teenusesaajale väljastatud mähkmete üle arvestuse pidamiseks. Minimaalselt esineb isikuhooldustoimingute osutamise kulgu iseloomustavaid tähelepanekuid või teenusekasutaja jaoks oluliste sündmuste kajastamist.

3.2.3. SHS § 22 lõiked 1 kuni 4 sätestatavad teenuseosutaja kohustuse tagada ööpäevaringselt personali olemasolu, kelle kvalifikatsioon ja koormus võimaldavad tegevusi ja toiminguid viisil, mis on kindlaks määratud hooldusteenust saavate isikute hooldusplaanis. Hooldusteenust osutavad vahetult hooldustöötaja ja abihooldustöötaja, viimase tööd juhendab hooldustöötaja. **SHS § 22 lõike 5** kohaselt ei tohi ÜHteenust vahetult osutada isik, kelle karistus tahtlikult toimepandud kuriteo eest võib ohtu seada ÜHteenust saama õigustatud isiku elu, tervise ja vara.

Hooldustöötajate ettevalmistusnõuete vastavust seaduses sätestatule kontrolliti MTRi päringuga. Registris avaldatud andmetest nähtub, et Obja tegevuskohas töötab neli hooldustöötajat ja üks abihooldustöötaja. Hooldustöötajatele (M.V., L.L., M.E., M.A.) on väljastatud hooldustöötaja kutse (tase 3). Hooldustöötaja M.A. on läbinud hooldustöötaja koolituse mahuga 240 akadeemilist tundi. Abihooldustöötaja V.G. töölepingu algus töötamise on 15.04.2005 ning nõusolek abihooldustöötajana töötamise jätkamiseks on antud 09.09.2021. a.

Tammiku Kodu esimeses tegevuskohas on hooldustöötaja vahetuse pikkus 24 tundi. Järelevalvemenetluse käigus analüüsiti hooldus -ja abihooldustöötajate tööajagraafikuid (august, september, oktoober 2023). Graafikute analüüsist nähtus, et esines kuupäevi, mil abihooldustöötaja V.G. töötas ilma kvalifitseeritud hooldustöötaja juhendamiset: 03.08, 07.08, 11.08 - 12.08, 15.08 - 16.08, 19.08 - 20.08, 23.08 - 24.08, 27.08 - 28.08, 31.08, 04.09 - 05.09, 08.09 - 09.09, 16.09 - 17.09, 20.09 - 21.09, 24.09 - 25.09, 28.09 - 29.09, 22.10 - 23.10, 26.10 - 27.10 ja 30.10 -31.10. Samuti esines vahetusi, mil käsunduslepingu alusel hooldustöötaja ülesandeid täitev töötaja E.E, kellel puudub vastavus seaduses sätestatud hooldustöötaja ettevalmistusnõuetele, töötas vahetustes ilma kvalifitseeritud töötaja juhendamiset: 04.08 - 05.08, 12.08 - 13.08, 18.08 - 19.08, 22.08 - 23.08, 30.08 - 31.08, 02.10 - 03.10, 07.10 - 08.10, 10.10 - 11.10, 14.10 - 15.10, 18.10 - 19.10, 23.10 - 24.10, 27.10 - 28.10, 31.10.

Teenusesaajate hooldusplaani lisasid on septembris ja oktoobris allkirjastanud nii abihooldustöötaja V.G. kui ka käsunduslepingu alusel töötanud E.E.

Hooldekodu Roela tegevuskohas (korteris) hooldustöötaja ööpäevaringselt kohal ei viibi. MTRi järgi töötavad seal hooldustöötajad M.K. ja M.S. Tööpäeva pikkus on kaheksa tundi. Tööajagraafikute analüüsist nähtus, et hooldustöötaja M.K. eemaloleku ajal on asendajaks T.H., kes täidab hooldustöötaja ülesandeid käsunduslepingu alusel, kuid kes hooldustöötajatele kehtestatud nõuetele ei vasta. Seega T.H. on töötanud tööajagraafiku andmete põhjal ilma kvalifitseeritud hooldustöötaja juhendamiset 5.08, 06.08, 10.08, 15.08, 16.08, 22.08, 23.08,

28.08, 04.09, 05.09, 11.09, 12.09, 18.09, 23.09, 24.09, 26.09, 27.09, 02.10, 07.10, 08.10, 10..10, 15.10, 16.10, 19.10, 25.10 ja 26.10.

Hooldekodud juhataja andmetel on hooldustöötajate karistusregistrit on kontrollitud veebruar 2023 aastal.

3.3. Majandustegevusnõuete täitmine

MSÜS § 30 lõike 2 kohaselt on tegevusloa omajal kohustus teavitada tegevusloa väljaandjat (SKA) tegevusloa kontrolliesemega seotud asjaolude ja kõrvaltingimustega seotud asjaolude muutumisest viivitamata, kuid hiljemalt viie tööpäeva jooksul. See tähendab, et teenuseosutaja peab teavitama SKAd muudatustest vahetu ÜHteenuse osutajate hulgas (hooldustöötaja või abihooldustöötaja töölt lahkumisest või tööle vormistamisest). SKA-l peab olema võimalus kontrollida vahetu ÜHteenuse osutaja vastavust nõuetele ning teenuseosutajal peab olema kindlus, et ÜHteenust osutavad nõuetele vastavad hooldustöötajad ja abihooldustöötajad, kes kõik on kajastatud tegevusloal.

Juhataja poolt 18.10.2023 saadetud töötajate nimekirja andmeid võrreldi MTR ja töötamise registri (TÖR) andmetega. Selgus, et käsunduslepingu alusel töötavate asendustöötajate E.E. ja T.H. andmeid ei olnud MTRis sisestatud. Töötajatel puudus vastavus hooldustöötajale seaduses esitatud nõuetele. Ülejäänud hooldustöötajate andmed olid kantud korrektset, TÖRis a MTRis.

IV Tähelepanekud ja soovitused

4.1. Hooldekodus oli 2023. aastal hoolduskoha kohamaksumus 960 eurot kuus, sellest hoolduspersonali kulu ühe teenusesaaja kohta 534 eurot kuus. Rahandusministeeriumi 2023. aasta juunis koostatud hoolduskulu mudeli soovitusliku näidiskalkulaatori andmetel peaks hooldekodus hoolduspersonali kulu ühe teenusesaaja kohta kuus olema 931 eurot. Kalkulaatoris on hooldus- ja abihooldustöötaja töötasudena arvesse võetud meditsiinisüsteemis töötavate hooldus- ja abihooldustöötajate töötasud.

4.2. Kontrollida regulaarselt vahetult üldhooldusteenust osutavatel töötajatel töötamise piirangute puudumist karistusregistris.

4.3. Järelevalvemenetluse käigus ilmnas, et teenusesaajate lähedased ei pruugi olla teadlikud hooldusplaanide olemasolust. Leida võimalusi teenusesaaja lähedaste kaasamiseks hooldusplaani koostamise protsessi.

(allkirjastatud digitaalselt)

Tõnis Palgi

järelevalve peaspetsialist